विकिस्रोतः

സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/19

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fbz

< സ്കന്ദപുരാണമ് | ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)

പൂർവവർതീ പൃഷ്ഠഃ(അധ്യായാഃ 171-180) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/bf4)

|181|

സനത്കുമാര ഉവാച

ആത്മാ സൂക്ഷ്മോ മനോബുദ്ധിരഹങ്കാരോ ഗുണാസ്തഥാ .

ഭൂതാനീന്ദ്രിയസംഘാതസ്തന്മാത്രാണി ദശാനിലാഃ1 ..1 ..

വിഭക്താഃ ക്രമശോ ദേഹേ വിഭാഗേന യഥാശ്രയമ് .

സ്വപ്നജാഗ്രത്സുഷുപ്തേഷു2 സ്ഥാനേഷു ത്രിഷു സുവ്രത ..2 . .

- - - - - - - - - -- - -

1 സ്തന്മാത്രണ്യനിലാത്മകഃ - ഖ. . 2 ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്തേഷു (?) .

സുഷുപ്തേഷു ()

- - - - - - - - - -- - -

968

ഹൃദയേ കർണികായാന്തു യത് പദ്മം സർവതോമുഖമ് .

വേഷ്ടിതം തന്തുഭിഃ3 സൂക്ഷ്മൈസ്തദൂർധ്വം സർവദേഹിനാമ് . . 3 ..

ആത്മാ തത്ര സജീവസ്തു സമനസ്കഃ4 പ്രതിഷ്ഠിതഃ .

തത്5 സുഷുപ്തമിതി പ്രാഹുഃ സംസിദ്ധാഃ ശിവയോഗിനഃ ..4. .

ജ്വാലിനീ6 സ്തിമിതാ ധൂമ്രാ വിദ്യുന്മേഘാ വിശാലിനീ .

മാലിനീ ശങ്കരീ ചൈവ സുമൈത്രീ ബോധനീ തഥാ7 ..5..

ഏതാ ദശ8 മഹാനാഡ്യോ ജീവേ തസ്മിൻ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ .

ശയാനം പ്രതിബുദ്ധം വാ യാസ്താ ബിഭ്രതി ദേഹിനമ് . . 6 . .
ശബ്ദാദിവിഷയേഭ്യസ്തു ആത്മാ സർവഗതശ്ച യഃ .
അഗ്നിവായുസമായുക്തോ ജീവ ഇത്യുച്യതേ പുനഃ ..7..
അഹങ്കാരോ മതോ ബുദ്ധിർഭാവാശ്ചേതശ്ച ദേഹജാഃ .
സഹ ജീവേന തിഷ്ഠന്തി ധാരയന്തഃ ശരീരിണമ് ..8. .
ത ഏവ സഹിതാഃ സർവേ ജീവശ്ചൈവ തു പഞ്ചമഃ .
കർണികാ തന്തുഭിർവ്യോമ്നി സംസ്ഥിതാ സർവതോമുഖാഃ ..9..
സ്ഥിതോ മനസി സൂക്ഷ്മസ്തു ശീതാംശുർനാമ തന്തുകഃ .
ചേതഃ സ ഏവ സംപ്രോക്തഃ സ ഏവ പുരുഷഃ സ്മൃതഃ . . 8.181.10 . .
അഹംകാരോഥ ജീവസ്തു തന്തുർഭാസ്കരസംഭവഃ10 .
മനഃ സോമഃ സുഖം ബ്രഹ്മാ ജ്ഞാനം11 ധർമോ12 രതിസ്തഥാ . .1 1 ..
രസമാത്മാ മഹൗഷധ്യഃ സത്വജോ ഭാവവിസ്തരഃ .
അഹംകാരോ ഹുതാശശ്ച മൃത്യുർദുഃഖമഥാമയമ്13 . .1 2. .
കാമരോഷൗ ജരാ തൃഷ്ണാ അധർമശ്ചേതി താമസാഃ .
വിഷ്ണുർബുദ്ധിസ്തഥാ കാര്യം കാരണം14 ഭൂമിരേവ ച . . 13 . .
ജ്ഞാനം വൈരാഗ്യമാകാശം രാജസോ15 ഭാവവിസ്തരഃ16 .
ജീവമധ്യേ സ്ഥിതാ സൂക്ഷ്മാ വിധൂമാ പാവകീ ശിഖാ . .14..

- - - -- - - - - - - - -

3 ദശഭിഃ - ക. ഖ. . 4 സുമനസ്കഃ - ക. . 5 തം - ഖ. . 6 ജ്വലിനീ - ക. . 7 സ്നുഷാ - ഖ. . 8 ഏകാദശ - ഖ. . 9 - സ്സർവതോമുഖാ - ഖ., - മുഖാഃ (?),. .. മുഖീ (?) . 10 സംജ്ഞകഃ (?) . 11 ബ്രഹ്മജ്ഞാനം - ക. . 12. .ജ്ഞാനൈശ്വര്യോ (ര്യേ?) - ക. . 13 മൃത്യുർദുഃഖമനാമയമ് - ക. ഖ. . 14 കാര്യകാരണേ - ക.. 15 രാജസം - ക. ഖ. . 16 വിസ്തരമ് - ക. ഖ. .

- - - -- - - - - - - - -

969

അമൃതം സർവഭൂതാനാം ഗതിശ്ചൈവ ഹി സാ പരാ .
മധ്യേ തസ്യാഃ സ്ഥിതം സൗമ്യമമൃതം ശശിമണ്ഡലമ് . . 1 5..
മധ്യേ തസ്യാഗ്നിസംകാശോ ജീവ ഈശഃ17 പ്രദൃശ്യതേ .
സരസാ ലോഹിതാ മുഖ്യാ പ്രീതാ രസവതീ തഥാ ..1 6..

വിധൂമാ ചാമൃതാ ചൈവ നികുണ്ഠാ ബഹുവിസ്തരാ .
ഏതാഃ സൂക്ഷ്മതരാ നാഡ്യഃ സംഭിദ്യ ദശപാവകമ് .
തർപയന്തി സദാ സോമം ഭൂതാധാരം പയോമൃതമ് . . 17. .
സ താഭിസ്തർപിതഃ സോമഃ18 സർവാന്നരസവീര്യതഃ .
സംഛാദയതി വൃദ്ധസ്താം19 ജീവമധ്യഗതാം ശിഖാമ് .. 18 ..
തദേവാമൃതമാഖ്യാതമീശ്വരാസ്പദമുത്തമ് .
രസോ യദാ ഹി സോമസ്യ ശിഖയാ കർഷിതോധികമ്20 . . 1 9..
ജാഗർത്യേഷ തദാ ജന്തുഃ സർവയോനിസമുദ്ഭവഃ .
യാമൃതേത്യപരാ നാഡീ സാ തു സ്വപ്നേ21 പ്രതിഷ്ഠിതാ .. 8.181.20 ..
യദാസൗ സോമമാപീതി? സുപ്ത ഇത്യുച്യതേ തദാ22 .
ഉഭാവേതൗ മുനിർജിത്വാ സ്വപ്നജാഗരണാശ്രയൗ . . 21 . .
അജാഗ്രന്നസ്വ��ശ്ചൈവ ധ്യാനയോഗേന ചിന്തയേത്23 .
മമത്വാദ്യാശ്ച യേ ഭാവാ മനസശ്ചൈവ യാഃ24 ഘൃണാ . .2 2 . .
ന ബുദ്ധേര്യച്ച വൈരാഗ്യം തേന ബുധ്യന്തി യോഗിനഃ .
മന്യതേ25 യന്മനഃ26 കിഞ്ചിദ് ബുദ്ധിര്യച്ച വികല്പയേത് . .23 ..
യദ്വാ കുര്യാദഹങ്കാരസ്തജ്ജ്ഞാനാത് സർവമുത്സൃജേത് .
നിഷ്ക്രിയസ്യ കുതഃ കർമ തദ്വിനാ ബന്ധനം കുതഃ . . 24. .
കർമബന്ധവിഹീനസ്തു സംശുദ്ധോ ബദ്ധ്യതേ27 കഥമ് .
യ ഇമാൻ വിഷയാൻ കേചിന്ന വിദ്യുഃ സോമസംഭവാൻ28 . .25. .
ഭോക്താ വഹ്നിഃ29 സ്മൃതസ്തേഷാം തജ്ജ്ഞാതാ കേന ബദ്ധ്യതേ30 .
ഇതി ജ്ഞാത്വാ ത്യജേച്ചിന്താം ഭവേദ്യോഗപരഃ സദാ . .26. .

- - - -- - - - - - - - -

17 ഈഷിൻ (ഈഷത്?) - ക. . 18 സോമോ - ഖ . 19 വൃദ്ധാം താം - ഖ. . 20.. ധിക. - ക . 21 സുഷുപ്തേ - ഖ. . 22 സദാ - ഖ. . 23 ധ്യാനയോഗ വിചിന്തയേത് - ക. . 24 യേ - ഖ. . 25 മന്യന്തേ - ക. ഖ 26 യന്മയഃ - ക. . 27 മുച്യതേ - ക. ഖ. . 22 വിദ്യാത്സോമസംഭവാൻ - ക. ഖ. . 29 ഭോക്തൃവഹ്നിഃ - ഖ. . 30 ബദ്ധ്യതി - ക. ഖ. .

- - - -- - - - - - - - -

970

വഹ്വേര്യദൗഷ്ണ്യം തത്പാപം തേജോധർമ ഉദാഹൃതഃ .

പ്രകൃതിര്യാ സ ജീവസ്തു യാ ശിഖാ സ മഹേശ്വരഃ . .27..
യോ ദഹേത്31 തേജസാ വഹ്നിം32 ന ച തേന വിദഹ്യതേ33 .
അതീതാ പ്രകൃതിസ്തേന വിത്ത34സ്തേന മഹേശ്വരഃ . .28..
കർമബദ്ധോ ഹ്യയം ലോകോ നിഷ്കർമാ ബദ്ധ്യതേ കഥമ .
നിർമമാ യോഗവിദുഷഃ ശംകരവ്രതമാസ്ഥിതാഃ . .29..
ഗച്ഛന്തി സ്വതനും ത്യക്ത്വാ ഹിത്വാ35 മായാം പരം പദമ് .
ഇദമന്യത് പരം ജ്ഞാനമസ്മാത് സൂക്ഷ്മതരം പുനഃ . .8.181.3 0 ..
പ്രവക്ഷ്യാമി തവ വ്യാസ ഭക്തസ്ത്വമസി ശങ്കരേ .
യോഗിനോന്യേ ന ജാനന്തി യദ് ഗുഹ്യം പരമാദ്ഭുതമ്36 .. 31 . .
മുക്ത്വാ പാശുപതാൻ സിദ്ധാൻ യന്ന ഭൂതേഷു വിദ്യതേ .
മനോ ബുദ്ധിരഹങ്കാര ഇന്ദ്രിയാണി ഗുണത്രയമ് .. 32 . .
ന സ്പൃശന്തി തദാത്മാനം37 വികാരാസ്തസ്യ തേ ബഹിഃ .
സർവത്ര ദൃശ്യതേ സോഥ ന ച സർവൈഃ പ്രദൃശ്യതേ .
സ ഏവം ദൃസ്യതേ ധ്യാനാന്നാന്യോപായാത് കഥഞ്ചന38 ..3 3 . .
സർവഭാവഗുണാതീതം സുചിന്ത്യം39 പരമേശ്വരമ് .
ജ്ഞാനേന യേ പ്രപശ്യന്തി യോഗിനസ്തേ പരേ സ്മൃതാഃ . .34. .
ഛായൈഷാ ദൃശ്യതേ യാ തു ചക്ഷുർവിഷയമാശ്രിതാ .
സ ജീവഃ കീർതിതോ വ്യാസ സ്ഥിതിഹേതുഃ ശരീരിണാമ് . .3 5. .
തത്രാസ്തേ സ പരോ ഹ്യാത്മാ സൂക്ഷ്മോ മധ്യഗതോവ്യയഃ
മഹാനാഗഃ സ്മൃതോ നാമ്നാ വായുരാകാശഗോചരഃ ..3 6..
ആകാശേ കർണികായാം ച നാഡ്യാം ജീവേ ച സംസ്ഥിതഃ .
ഗാന്ധാരീ വിജയാ ചൈവ സഞ്ജ്ഞയാ തലവർതിനീ .. 37. .
നാഗ ഏതാസു നാഡീഷു വായുഃ സംപരിവർതതേ .
സാ ജയാ40 വിജയാ യാ ച ദ്വേ തേ പ്രാണവഹേ സ്മൃതേ ..38 . .

- - - -- - - - - - - -

31 ദേഹ - ക. . 32 വഹ്നിർന - ഖ. . 33 വിദഹ്യതി - ക. 34 വിദ്ധഃ - ഖ., വിന്നഃ - ക. . 35 ഭിത്വാ - ഖ . 36 പരമദ്ഭുതമ് - ഖ. . 37 തമാത്മാന (?) . 38 താനുപായാൻ - ക.,.. .പായാന്ന തു - ഖ. . 39 സ്വഭാവഗുണാതീതമ- ചിന്ത്യം - ഖ. . 40 സഞ്ജയാ (?) .

- - - -- - - - - - - -

അപാനേ തലഗാന്ധാര്യൌ നാഡ്യൌ നാഗേന സംയുതേ .
യോഗാദപാനമനസോർനാഗേന സമുദീരിതാഃ41 . .3 9 ..
സ പ്രാണോ ബഹിരന്തശ്ച തർപയൻ ഹവ്യവാഹനമ് .
വൃദ്ധം42 സംധാരയേദ് ദേഹമായുഷാ ച ബലേന ച . .8.181.40 ..
നാഡീ ത്വന്യാ സുഷുമ്ണേതി43 സോമവഹ്നിമനഃസ്ഥിതാ .
സാസ്മിൻ സധാതുകേ ദേഹേ കൂർമാരേ44 ചാനിലേ സ്ഥിതാ ..41 . .
ഗുൽഫേ45 കരതലേ46 സക്താ47 നികുഞ്ചാ സപ്രസാരിണീ48 .
സമാനവ്യാനസംയുക്താ രക്തമാംസേ ഹി തർപയേത്49 ..42. .
ഉദാനോ യോപരോ വായുര്യഞ്ജ കൂർമാര50 ഉച്യതേ .
നാഡ്യാം നാഭിനിബദ്ധായാം തുലായാം തൌ പ്രതിഷ്ഠിതൌ . .43 ..
അധ ഏകശ്ചരേന്നാഡ്യാ വായുരന്യസ്തദൂർധ്വഗഃ .
അധഃസ്ഥഃ പാദസംബദ്ധ ഊർധ്വഗഃ ശിരസി സ്ഥിതഃ . .44..
യോ വായുർദേവദത്താഖ്യഃ കൃതകോ51 യോപരോനിലഃ .
വഹ്നിസോമനിബദ്ധൌ തൌ പ്രാണഹേതൂ മഹാബലൌ52 ..45..
ഏകോ വിവർദ്ധയത്യഗ്നിമന്യഃ സോമഞ്ച തർപയേത്53 .
ദേവദത്തമഹാനാഗകൃതകൂർമധനഞ്ജയാഃ54 . .46 ..
പ്രാണാസ്തേ പഞ്ച വിഖ്യാതാ വഹ്നയോ- - യാജിനഃ .
ഹുതമേഷു യദിഷ്ടം വാ സോമം തദുപതിഷ്ഠതി55 ..47..
സോമം വിശന്തി യജ്വാനോ ന തേഷാം മുക്തിലക്ഷണമ് .
ദീപ്തിരഗ്നേഃ സ്മൃതാ യാ തു ഓഷധിഭ്യശ്ച യദ്രസമ് ..48..
തർപണം യച്ച സോമസ്യ കർണികായാം തദാസ്ഥിതമ് .
നേത്രേഷു ദൃശ്യതേ യോയം ജ്യോതിഃ ഛായാപ്രകാശകഃ ..49..
സ ജീവഃ സർവസത്വാനാമാത്മാ തത്ര സമാസ്ഥിതഃ .
ജ്യോതിഷോന്തർഗതഃ സൂക്ഷ്മസ്തദ്ധർമം56 പരമം സ്മൃതമ് . .8.181.50 ..

- - - -- - - - - - - - -

41 സമുദീരിതാം - ഖ., സമുദീരിതേ (?) . 42 വൃദ്ധഃ - ഖ . 43 സുഷുമ്നേതി - ക., സുസുപ്തേതി - ഖ. . 44 കുർമാരേ - ഖ., കുമാരേ - ക. . 45 ഗുൽഫാ - ക. . 46 ഖുരതലേ - ക., കരതലാ - ഖ. . 47 ശക്തേ- ഖ . 48 സുപ്രസാരിണീ - ക. . 49 ഹ്യതർപയേത് - ക ഖ. . 50 കുർമാര - ക. . 51 കൃകകോ(ലോ) (?) . 52 സമാനിലൌ -

ഖ. . 53. .മതർപയത് - ക ഖ. . 54 കൃകകൂർമധനഞ്ജയാഃ - ഖ, . 55 തദുപതിഷ്ഠതേ - ഖ. . 56 തദ്ധർമാ - ക., തദ്ധർമ - ഖ. .

- - - -- - - - - - - - -

972

തച്ചാമൃതം സമാഖ്യാതം ജ്ഞാനലഭ്യം തദുച്യതേ .

തസ്മാത് പരതരാ57 നാസ്തി ജ്ഞാനവിജ്ഞാനയോർഗതിഃ58 . .51 . .

ജ്ഞാത്വൈവം സന്ത്യജേന്മോഹം ഗുണത്രയവികാരജമ് .

അഭിന്നസ്യാത്മനസ്തസ്യ ഷഡ്വിംശസ്യേശ്വരസ്യ59 . .52 . .

ഭേദം ഭഗവതഃ കുര്യാത് കോന്യോ യോഗവിശാരദഃ .

നിരഞ്ജനം നിർവികല്പം പ്രഭും തം ന വികല്പയേത് ..5 3 . .

വിമോഹാസ്ത്യക്തസംസർഗാഃ ക്രിയാകാര്യവിവർജിതാഃ .

തം വിശന്തി മഹേശാനമീശ്വരവ്രതചാരിണഃ . .54..

ഇതീദം യോഗമാഖ്യാതം വ്യാസ മാഹേശ്വരം തവ .

സമ്യഗീശ്വരസന്ധാനം60 യദന്യത്ര ന വിദ്യതേ . .55..

സന്ദേഹോ യത്ര തേ വിപ്ര പ്രഷ്ടവ്യം യച്ച മന്യസേ .

തദ് ബ്രഹ്മൻ പരിപൃച്ഛാശു നാവക്തവ്യം തവാസ്തി മേ ..56 ..

ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ പാശുപതയോഗവർണനേ യോഗവിധാവഷ്ടമോയമേകാശീത്യുത്തര61 ശതതമോധ്യായഃ62

182 //181

വ്യാസ ഉവാച

ഭഗവൻ സർവയോഗീശ സർവാമരനമസ്കൃത1 .

അഹോ ജ്ഞാനം ത്വയാഖ്യാതമജ്ഞാനവിനിവർതനമ് . .1 ..

അദ്യാഹം ഗതസന്ദേഹോ മഹാദേവം പരം പ്രതി .

ശങ്കരാത് പ്രകൃതിർജാതാ ബ്രഹ്മവിഷ്ണൂ തദാത്മകൗ . .2. .

ജ്ഞാത്വാ ഷഡ്വിംശമീശാനം മുച്യതേ ബന്ധനാദിതി .

സർവയോഗപഥാത്2 പൂർവമുക്ത്വാ സകലസംഹിതാമ് ..3 ..

നിഷ്കലം സകലം3 ജ്ഞാനം കോന്യ ഏവം പ്രഭാഷതേ .

ശ്രവണാദസ്യ വിപ്രേന്ദ്ര ദേഹം മുക്തമബോധിഷമ്4 ..4. .

- - - -- - - - - - - - -

57 പരതര - ഖ . 58 ജ്ഞാനിജ്ഞാനമന?. - ഖ. . 51 ഷഡ്വിംശസ്യ പരസ്യ - ക. . 60... സന്ധാനാ[ത്) . - ഖ. . 61 ഏകസപ്തത്യുത്തര - ക . 62 171 - ക, 229 - ഖ. .
1 നമസ്കൃതഃ - ക. . 2 മഥാ ഖ, 3 ശാങ്കരം - ഖ . 4 യത് - ക. .
- - - -- - - - - - - - -

ത്വത്പ്രസാദാദഹം താത പ്രാപ്തജ്ഞാനോ ഗതാശുഭഃ .
വിസന്ദേഹോ5 ഭവം6 ശാന്തഃ പ്രഷ്ടവ്യം കിഞ്ചിദസ്തി മേ . .5..
തത്ത്വാം7 വിജ്ഞാപയാമീദം നിഷ്ഠാമാഖ്യാതുമർഹസി .
ഏവം വിജ്ഞാനസംപന്നഃ പ്രാപ്തയോഗോ മുനിർമുനേ . .6. .
വിനാക്ലേശം തനും ത്യക്ത്വാ യോഗീ യോഗബലാന്വിതഃ .
കഥമാപ്നോതി തദ് ബ്രഹ്മ നിഷ്കലം പരമേശ്വരമ് . 7. .
ഈശ്വരാധാനസംപ്രാപ്തേരുപായം8 മോക്ഷലമ്ഭനമ് .
കഥയസ്വ മുനിശ്രേഷ്ഠ പ്രഷ്ടവ്യം നാന്യദസ്തി മേ . .8. .
ഏവമുക്തഃ സ ശിഷ്യേണ വ്യാസേന സുമഹാത്മനാ .
കഥയാമാസ വിപ്രേന്ദ്രഃ ശിവസിദ്ധാന്തനിശ്ചയമ് . .9. .
സനത്കുമാര ഉവാച
ശൃണു വ്യാസ പരം ജ്ഞാനമീശ്വരാധാനകാരണമ്9 .
സ്വേച്ഛയാ10 യേന മുച്യന്തേ11 യോഗിനോ ജ്ഞാനതത്പരാഃ . . 8.182.10 . .
ത്രിധോത്ക്രാന്തിമിമാം12 ജ്ഞാത്വാ മുഹുരഭ്യസ്യ ചൈവ ഹി .
സ്വദേഹം രിപുവത് ത്വക്ത്വാ13 ഷഡ്വിംശേ ലയമാപ്നുയാത് ..1 1 ..
യാ നാഡ്യോ വായ്വവഷ്ടബ്ധാഃ14 സംവരന്തി15 ശരീരിണമ്16 .
ശതം താസാം ശതാനാം തു കർണികാമധ്യമാശ്രിതമ്17 . . 12..
തമാശ്രിത്യാ18 സ്ഥിതാ നാഡ്യോ19 നാഭ്യാം പാദേഷ്വധോഗതാഃ .
ശിരോബദ്ധാഃ സ്മൃതാ ഭൂയസ്താ ഏവ കരമാസ്ഥിതാഃ20 . .13 ..
കരമാശ്രിത്യ താ ഭൂയഃ കർണികാം പുനരാശ്രിതാഃ .
ദ്വിസപ്തതിസഹസ്രാണി നാഡോനാമപരാ21 മുനേ .. 14..
താസാമേകൈകശോ ഭേദാഃ22 സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മതരാഃ23 സ്മൃതാഃ24 .
താസു സഞ്ചരതേ പ്രാണഃ കർണികാവ്യോമസംഭവഃ .. 1 5. .
- - - -- - - - - - - - -

5 നിഃസന്ദേഹോ - ഖ. . 6 ഭവാൻ - ക. ഖ. . 7 തന്ത്വാ - ഖ . 8 ഈശ്വരധ്യാനസംപ്രാപ്തേരുപായം - ഖ. . 9 ധ്വാനകാരണമ് - ഖ. . 10 സ്വേപ്സയാ - ഖ. . 11 മുച്യന്തി - ക ഖ. . 12.. .മിമം - ക . 13 കൃത്വാ - ഖ. . 14 വേഷ്ടിതാഷ്ടബ്ധാ? - ക . 7. 9 സംചരന്തി - ഖ. . 16 ശരീരിണ - ക. . 17 സമാശ്രിതാഃ - ക. . 18 തമാശ്രിതാ - ഖ. . 19 നാഡീ - ക. ഖ. . 20. ശ്രിയ?. - ക . 21 മപരം - ക ഖ. . 22 ഭേദേ - ക. . 23 സൂക്ഷ്മാതരാ . ക . 24 സ്ഥിതാ - ക .

- - - -- - - - - - - - -

974

തത്രാത്മാ സൂക്ഷ്മസംലക്ഷ്യഃ പ്രാഗുക്തസ്തിഷ്ഠതി ദ്വിജ .
യാ പ്രഭാ ദുർദൃശാ തസ്യ താം ഭജേദ് യോഗവിന്മുനിഃ .. 1 6. .
തത്തേജഃ സർവനാഡീഷു വിഭക്തം സർവദേഹിനാമ് .
തേന നാഡ്യോ ബഹിഃ സ്പർശാന്മനഃ കുർവന്തി വിസ്തൃതമ് . . 17..
തത്തേജശ്ചക്ഷുഷാ ഹൃത്വാ സർവനാഡീസമാശ്രിതമ് .
മന ഏകഗതം കുര്യാത് തച്ചാത്മനി നിയോജയേത് . . 18..
വായുർധനഞ്ജയോ നാമ്നാ യോ ഹൃദി സ്ഫുരതേ സദാ .
ത്രീണി തസ്യ മുഖാന്യാഹുഃ ശിരോ നാഭി25 ര്ഹൃദേവ ച . .1 9. .
യേന്യേ പ്രാണാ നവാഖ്യാതാ വായവഃ കീർതിതാ മയാ .
ധനഞ്ജയസ്യ സർവേ തേ വശഗാസ്തന്നിബന്ധനാഃ . .8.182.2 0 ..
തദ്വശാദുത്ക്രമന്ത്യേതേ തസ്തിഷ്ഠന്തി സംസ്ഥിതാഃ .
നാഭീബന്ധനമാസാദ്യ36 നാഡീനാം വക്ത്രമാസ്ഥിതമ് . . 21 . .
ദ്വിതീയം കർണികായാന്തു തൃതീയം താലുസംസ്ഥിതമ്27 .
ക്ഷുരികാ പരശുഃ ശൂലം ത്രിവിധോത്ക്രാന്തിരുച്യതേ . .22 ..
ശൂലം ഹൃദി ക്ഷുരം നാഭ്യാം താലൗ പരശുരാസ്ഥിതഃ .
താലുകേ ഹൃദി വാ28 ബദ്ധ ത്രയം29 നാഭ്യാം പ്രതിഷ്ഠിതമ് ..23 ..
താലൗ വിയോജിതം സർവം പ്രാണമേവ വിമുഞ്ചതി .
ആക്ഷിപ്തം ത്രിതയം നാഭ്യാം കർണികായാം വിയോജിതമ്30 . . 24..
സ്ഥിതമ് (?) ആത്മനി സംയോജ്യ വിക്ഷിപേദൂർധ്വതോ മനഃ .
പ്രയോഗാദസ്യ വിപ്രേന്ദ്ര മുച്യതേ തത്ക്ഷണാന്മുനിഃ . .25. .
സ്വച്ഛന്ദതനുസംത്യാഗ ഏഷ തേ പരികീർതിതഃ .

ധർമാധർമനിബദ്ധൈസ്തു കർമഭിഃ പ്രാഗനുഷ്ഠിതൈഃ ..26 ..
യഥാ31 ജീവോ ന ബദ്ധ്യേത32 യോഗിനസ്തദിദം33 ശൃണു .
ബാഹ്യഃശരീരജശ്ചൈവ മൃത്യുർദ്വിവിധ ഉച്യതേ . . 27 ..
- - - -- - - - - - - - -
25 നാമാ(സാ) - ക. . 26 നാഡീബന്ധനമാസാദ്യ - ഖ . 17 താലുസംസ്ഥിതാ - ഖ 28 വാഹൃദി - ക. . 29 ബന്ധത്രയം - ഖ. . 30 വിയോജയേത് - ക . 31 തഥാ - ഖ . 32 ബുദ്ധ്യേത - ഖ. . 33 ...സ്തദിമം - ക, സ്തമിമം - ഖ. .
- - - -- - - - - - - - -

975

വിഷശസ്ത്രാഗ്നിയോഗൈസ്തു സർപദംഷ്ട്രിമരുജ്ജലൈഃ .
ബാഹ്യോ മൃത്യുരിതി ഖ്യാതഃ ശാരീരം തു നിബോധ മേ . .28 ..
രോഗജഃ കാലജോ വാപി മൃത്യുരാഭ്യന്തരോ34 ഭവേത് .
കാലജോ ജരയാ പ്രോക്തോ രോഗജോ വ്യധിസംക്ഷയാത്? . .29. .
ദുർലഭോ മൃത്യുരന്യോയം35 യോഗസംധാനജോ മുനേ .
യോഗോപായകൃതോ യശ്ച യശ്ച കാലക്ഷയാഗതഃ ..8.182.3 0 . .
തയോർഭേദവികാരേ തു ശൃണു വ്യാസ സമാസതഃ .
കാലക്ഷയാദ് ഭവത്യേകോ ദ്വിതീയോ മനസേപ്സിതഃ . .3 1 . .
യോയമാഘോഷജഃ ശബ്ദഃ ശ്രൂയതേ ശ്രോത്രസന്ധിതഃ36 .
സ പൂർവം ലീയതേ കൂർമേ തേന വഹ്നിസ്ത്യജേത് പ്രഭാമ് ..3 2..
നിഷ്പ്രഭഃ സ തതോ വഹ്നിഃ ശബ്ദയോഗാദ്വിയുജ്യതേ .
ശബ്ദസ്പർശഗുണാതീതോ രൂപയോഗം വിമുഞ്ചതി ..3 3 ..
ഏവമഗ്നൗ പ്രണഷ്ടേ തു സർവ ഏവാനിലാസ്തതഃ .
ഏകതോ യോഗമിച്ഛന്തോ37 മർമാണി വിനികൃന്തതേ . .34..
കൂർമാരോ38 ദേവദത്തശ്ച കൃകരോ നാഗ ഏവ ച .
ഉദാനേനാശു സംയുജ്യ കർണികായാം വിശന്തി39 ഹി ..3 5. .
തത40 ഊർധ്വോ ഭവേച്ഛ്വാസോ മനോജീവവിനിർഗമഃ .
തതോ ജ്യോതിര്യദക്ഷിഭ്യാം41 തത്സോമം വിശതി ദ്രുതമ്42 ..3 6..
ഇന്ദ്രിയാണി മനോ യാന്തി മനഃ പ്രാണവിനിർഗമമ് .
തേഷു സർവേഷു ലീനേഷു പ്രാണാൻ വായുർനിപീഡയേത് . .37..

പീഡ്യമാനാസ്തതഃ സർവേ43 തേ ഭവന്ത്യേകതോനിലാഃ44 .
സ്വം സ്വം ത്യക്ത്വാ തതഃ സ്ഥാനം യച്ച45 കർമ യദാത്മകമ് ..38..
ഏകസ്ഥാ വായവഃ സർവേ പൂരയന്തി ധനഞ്ജയമ് .
ശേഷസ്തത്ര ഹി കൂർമാരോ ജീവം ത്യക്ത്വാ സ തിഷ്ഠതി .. 39 ..

- - - -- - - - - - - - -

34 മൃത്യുരഭ്യന്തരോ - ഖ. . 35 രഭ്യാസാദ് - ക. . 36 സന്ധിതേ (തൈഃ) - ഖ. . 37 ലോകമിച്ഛന്തോ - ഖ. . 38 കുർമാരോ - ക ഖ. . 39. ..മാവിശന്തി - ഖ. . 40 അതഃ - ഖ, . 41 ജ്യോതിര്യദക്ഷിഭ്യാം - ക. . 42 ദ്രുതേ - ഖ. . 43 ഭവന്ത്യേകഗതോ - ക., ഭവന്ത്യന്തഗതോ - ഖ. . 44 താ - ഖ. . 45 ധർമ - ഖ. .

- - - -- - - - - - - - -

മനോബുദ്ധിരഹങ്കാരശ്ചേതോ ജീവസ്തഥൈവ ച .
നിഷ്ക്രമന്തി തതോ ദേഹാത്ത്വരിതം വായുനേരിതാഃ ..8.182.40 . .
പ്രാഗുപാത്തസ്തതോസ്യാന്യോ ദേഹഃ സൂക്ഷ്മോ വിജായതേ .
സ തത്ര സന്ധിതോ46 ജീവോ ഭൂയോ മൂഢശ്ച തിഷ്ഠതി47 . .41 ..
ഏവം കാലകൃതാ ഹ്യേഷാ സർവഭൂതഗണസ്ഥിതിഃ48 .
വിനാ യോഗം ന ജീയേത സൂക്ഷ്മം മാഹേശ്വരം പദമ് . .52 . .
ഉപവിഷ്ടഃ പ്രസുപ്തോ വാ ഉത്ക്രാന്ത്യഭ്യസ്തസംയമഃ49 .
സ്വേച്ഛയാ മുച്യതേ വ്യാസ ജ്ഞാത്വാ തന്തുഃ50 മഹേശ്വരമ് . .43 .
ക്ഷുരികാം പരശും വാഥ ശൂലം വാ ധാരയേന്മുനിഃ .
തതഃ സർവേസ്യ ലീയന്തേ51 വികാരാഃ കരണൈഃ സഹ ..44. .
വീക്ഷതേ ചേശ്വരം ബ്രഹ്മ ഷഡ്വിംശം സ്വതനുസ്ഥിതമ് .
മനസ്തീവ്രം ജഡം ജന്തോഃ പ്രയച്ഛതി വിപദ്യതഃ52 . .45 ..
സ രുജാ മോഹമാപന്നോ ജ്ഞാനവസ്തു ന വിന്ദതി .
അനേന കർമണാ വിപ്ര സർവരുക്പരിവർജിതഃ ..46 ..
സുഖമാരോഹതി ബ്രഹ്മ ഹർമ്യപൃഷ്ഠം53 തലാദിവ .
പദാർഥം പഞ്ച വിജ്ഞായ ദുഃഖാന്തപരിനിഷ്ഠിതഃ . .47. .
പഞ്ചഭിർബ്രഹ്മഭിഃ പൂതോ ഭസ്മസാ54 ദീക്ഷിതോ ദ്വിജഃ .
ശങ്കരൈകമനാ യോഗീ ജ്ഞാനമേതദവാപ്നുതേ . .48 . .

മാഹേശ്വരമിമം യോഗം നിഷ്കലം മുക്തികാരണമ്55 .
യത്നാദപി ന വിന്ദന്തി വ്രതമപ്രാപ്യ ശാംകരമ്56 ..49 . .
സ ത്വം വ്യാസ മഹാബുദ്ധേ57 ചരൻ58 പാശുപതം വ്രതമ് .
മഹാദേവപരോ ഭൂത്വാ ജ്ഞാനമേതദവാപ്നുഹി . .8.182.50 . .
നൈവമേതത്59 പരം ബ്രഹ്മ അന്യേ വിന്ദന്തി യോഗിനഃ .
മഹാദേവം പ്രപന്നാ60 യേ താന്മുക്ത്വാ ശിവയോഗിനഃ ..51 . .

- - - -- - - - - - - - - -

46 ത്രാപസ്ഥിതോ (?) . 47 മൂഢസ്മൃതി? - ക. ' 48. ഗണാസ്ഥിതി - ഖ. . 49 ഉത്ക്രാന്താഭ്യസ്തസംയമഃ -ഖ.. 50 തത്ത്വം - ഖ. . 51 ലീയന്തി - ഖ. . 52 വിപദ്യതേ - ഖ. . 53 ഹർമ്യമൃഷ്ഠേ - ക. ഖ. . 54 ഭസ്മനാ (?) . 55 മൂർതികാരണം - ക, മൂർത്തകാരണമ് - ഖ . 56 ശംകരമ് - ക. ഖ. . 57 മഹാപ്രജ്ഞ - ഖ. . 58 ചര - ഖ. . 59 ദൈവമേതത് - ഖ. . 60 മഹാദേവ പ്രപന്നാ - ക .

- - - -- - - - - - - - - -

977

ഏഷ61 മോക്ഷവിധിഃ കൃത്സ്നഃ62 സർവപ്രത്യയവജിതഃ63 .
നിഷ്കലഃ64 കഥിതോ വ്യാസ പരോ യസ്മാന്ന വിദ്യതേ65 .. 52. .
ഏവം പാശുപതാ വിപ്രാ നിഷ്കലം തം മഹേശ്വരമ് .
യോഗാദാവിശ്യ മുച്യന്തേ66 പുനർജന്മവിവർജിതാഃ ..53 ..
സകലസ്യാസ്പദം ദിവ്യം ബ്രഹ്മലോകാത് പരേ67 സ്ഥിതമ .
മഹാദേവസ്യ വക്ഷ്യാമി തദ്ഭക്താ യത്ര യാന്തി തേ68 . .54..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ പാശുപതയോഗവർണനേ യോഗവിധൗ നവമഃ ദ്വ്യശീത്യുത്തര69 ശതതമോധ്യായഃ70

സനത്കുമാര ഉവാച
സത്യസ്യ മഹതശ്ചൈവ ജനസ്യ തപസസ്തഥാ .
ഭവ്യഭൂതഭവാനാം ച സപ്താനാമൂർഘ്വതഃ സ്ഥിതഃ1 . . 1 ..
ലോകോ ഭഗവതഃ ശമ്ഭോര്യത്രാസ്തേ സകലഃ ശിവഃ .
നാസൗ തർകവിനിർദേശ്യോ ലോകാസ്തസ്മിൻ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ ..2 . .
ഊർധ്വം തിര്യഗധസ്താച്ച ലോകാസ്തദ്വിനിബന്ധനാഃ .

ബ്രഹ്മാണ്ഡം സകലം തസ്മിഞ്ഛിവലോകേ പ്രതിഷ്ഠിതമ് ..3 . .

നാസൗ നശ്യതി സംഹാരേ ധ്രുവഃ സ്ഥാണുഃ സുരാലയഃ3 .

യത്രാഹം സനകാദ്യാശ്ച ബ്രഹ്മാ ചൈവ പിതാമഹഃ4 ..4..

ബാലഖില്യപുരോഗാശ്ച5 സിദ്ധാശ്ച കപിലാദയഃ .

ശിവയോഗപരിപ്രാപ്ത്യാ6 സത്വാദിഗുണവർജിതാഃ ..5 . .

തിഷ്ഠാമോ നിർവൃതാ വ്യാസ സേവമാനാസ്തമീശ്വരമ് .

പരമാണുരസാവീശോ ഭാവഗമ്യോ മനീഷിണാമ് . .6..

പരമൈശ്വര്യസംയുക്തസ്തത്രാസ്തേ വിഗ്രഹേശ്വരഃ .

ക്ഷമാ സത്യം ധൃതിശ്ചൈവ തപോ വൈരാഗ്യമേവ ച . .7..

- - - -- - - - - - - - -

61 ഏഷാ - ക. ഖ. . 62 കൃത്സ്നാ - ക. ഖ. . 63.. വർജിതാ - ക. ഖ. . 64 നിഷ്കലാ -ക ഖ. 65 പരം യസ്യാ ന വിദ്യതേ - ക. ഖ. . 66 മുച്യന്തി - ക. . 67 പരാ - ഖ. . 68 യാന്തീതി - ക. . 69 ദ്വിസപ്തത്യുത്തര - ക. . 70 അധ്യായാങ്കോ ന വിദ്യതേത്ര ഖ പുസ്തകേ .

1 സ്ഥിതമ് - ഖ. . 2 വിനിബന്ധനാത് - ക. . 3 സ്ഥാണ്വീശ്വരാലയഃ (?) . 4 പിതാ മമ - ഖ. . 5 ബാലിഖില്യപുരോഗാശ്ച - ക. ഖ. . 6 പരിപ്രാപ്താഃ - ഖ. .

- - - -- - - - - - - - -

സ്രഷ്ട്യത്വം7 ജ്ഞാനവൈരാഗ്യാദാത്മബോധോ8 മഹേശതാ .

നിത്യമേതാനി തിഷ്ഠന്തി തസ്മിന്ദേവേ മഹേശ്വരേ . .8. .

യോഗവഹ്നിരസാവാത്മാ ബ്രഹ്മസൃക്പരമേശ്വരഃ .

സാകല്യാന്മൂർത്തിമാസ്ഥായ9 കരോതി ജഗതഃ സ്ഥിതിമ് . .9. .

അഷ്ടമം ധ്രുവമധ്യേയ(?)മക്ഷരം10 മുക്തികാരണമ് .

മായാധാമ തദീശസ്യ ജഗത്സംഹാരഹേതുമത് . .8.183.1 0 ..

ഊർധ്വതോ ബ്രഹ്മലോകസ്യ യോജനാനാം മഹാത്മനഃ .

വിംശതീനാന്തു കോടീനാം പുരം സ്ഥാണോഃ സമാസ്ഥിതമ് . .1 1..

ഏതാവാനൂർധ്വസഞ്ചാരോ ഗത്യന്തശ്ച തതഃ സ്മൃതഃ .

അസംഖ്യാതാഃ പുരേ തസ്മിന്നിത്യാഃ സൂക്ഷ്മാസ്തഥാവ്യയാഃ ..12..

ജ്ഞാനാധികാരധർമിണ്യഃ ശൈവീപ്രകൃതയഃ സ്ഥിതാഃ .

യാഭ്യോ ജജ്ഞേ11 മഹേശാനൗ ബ്രഹ്മവിഷ്ണൂ പ്രജാപതീ . . 13 . .
താഭ്യാം പ്രകൃതിഭൂതാഭ്യാം സ്രഷ്ട്യത്വം പരമം ദദൗ .
അക്ഷയോ വിമലഃ സൂക്ഷ്മോ നിഷ്കലഃ സകലോപി ച . . 14..
സ്ഥിരേ മൂർതേ12 പരേ ദിവ്യേ പരമാണുപദേ സ്ഥിതഃ .
മനസഃ പ്രാക്തമസ്യാദൗ13 തത്തേജഃസംപ്രകാശനമ് .. 15..
യദാസീദ്ധൈമമണ്ഡന്തു14 ലൗകികം ത്വാപവർഗികമ് .
മഹത്തത്15 സർവതോ നിത്യമീശ്വരാത്തദഭൂത്തദാ . .16..
തസ്മാദ്ബീജസ്യ നിർഭേദഃ ക്ഷേത്രജ്ഞഃ സ വിഭുഃ സ്മൃതഃ .
പ്രകൃതിർവൈഷ്ണവീ പ്രോക്താ സാ ച തസ്മാദ്വിനിർഗതാ ..17 ..
സുരാസുരാദിസൃഷ്ട്യർഥം ബ്രഹ്മത്വം16 പുനരാസ്ഥിതാ .
അണ്ഡസ്യ ഭേദതഃ17 പദ്മബ്രഹ്മണഃ18 ശംകരാത്മനഃ .
ബ്രഹ്മലോകപുരസ്താച്ച പുരം തേജോമയം മഹത് ..18. .
യത് സ്ഥാനം വിഗ്രഹേശസ്യ ഈശ്വരസ്യ പരാത്മനഃ .
നാമ്നാ ശിവപുരം വ്യാസ ഗതിരീശ്വരയോഗിനാമ് .. 19..

- - - -- - - - - - - - -

7 സൃഷ്ടിതം ക., സംസ്കൃതം ഖ. 8 . . .ത്മ ബോധൗ ഖ.. 9 സാകല്യാന്മുക്തിമാസ്ഥായ - ക. . 10 ദക്ഷരം(?) . 11 അന്തർഭാവിതണ്യർഥോത്ര ജജ്ഞേ ശബ്ദഃ, ജനയാമാസേത്യർഥഃ . 12 പൂതേ - ഖ. . 13 പ്രാപ്തത - ക., പ്രാപ്തമസ്യാദൗ - ഖ., പ്രാക്തനസ്യാദൗ (?) . 14 ഹൈമമണ്ഡസ്തു - ക. . 15 മഹാന്തം - ക. ഖ., മഹാന്തത് (?) . 16 ബ്രഹ്മത്വേ - ക. . 17 ഭിദ്യതഃ (?) . 18 പദ്മം ബ്രഹ്മണഃ (?) .

- - - -- - - - - - - - -

979

ശതം ശതസഹസ്രാണാം യോജനാനാം തദുച്യതേ .
മഹീമണ്ഡലസംസ്ഥാനം തന്മധ്യേ വിസ്തൃതം19 സ്മൃതമ് ..8.183.2 0 ..
സ്ഫുരദാദിത്യരൂപേണ വഹ്നേരധികതേജസാ .
മഹതാ ഹൈമജാതേന20 പ്രാകാരേണ സുവേഷ്ടിതമ് . .21 . .
ചതുർഭിർഹേമജൈർദ്വാരൈർമണിമുക്താവിഭൂഷിതൈഃ21 .
ശോഭിതം തത്പുരം22 രമ്യം ശുശുഭേ സിദ്ധസേവിതമ് .. 22. .
ജരാമൃത്യുശ്രമവ്യാധികോപമോഹമദാദയഃ23 .

ന ക്രമന്ത്യശുഭാസ്തസ്മിൻ ഭാവാഃ ശിവപുരേ മുനേ . .23 ..
ശതം ശതസഹസ്രാണാം യോജനാനാം യഥാദിശമ് .
തത് പുരം വൃഷഭാങ്കസ്യ സർവവ്യാപി സമൃദ്ധിമത് . . 24..
ദിവ്യാ മാരകതീ24 ഭൂമിഃ സ്പർശമാത്രസുഖാവഹാ25 .
വൈദൂര്യമണികല്പാനി26 ബാലാർകസദൃശാനി ച ..25. .
ക്വചിദ്രക്താനി പദ്മാനി ക്വചിച്ഛ്വേതാനി രേജിരേ .
മഹാഹ്രദപ്രമാണാനി നാലൈർവൈദൂര്യസന്നിഭൈഃ .. 26..
ഗന്ധവന്തി മഹാർഹാണി വിന്യസ്താനി മഹീതലേ .
ഇന്ദ്രനീലനികാശാനി മഹാമണിനിഭാനി ച ..27..
കചിത് കൃഷ്ണാർധരക്താനി ദിവ്യഗന്ധവഹാനി ച .
- - - - - - തത്ര ഉത്പലാനി സമന്തതഃ ..28..
പ്രവഹന്തി മഹാനദ്യോ യാസ്തസ്മിന്നമൃതോദകമ് .
പുരേ ഭഗവതഃ ശമ്ഭോഃ പാരാശര്യ നിബോധ താഃ27 ..29. .
വരദാ ച വരേണ്യാ ച വരേശാ വരവർണിനീ .
വാരാഹീ28 വാരിഭദ്രാ ച വരാ ചൈവ മഹാപഗാഃ .. 8.183.30 ..
നാനാകുസുമസംമിശ്രം താ വഹന്തി ജലാമൃതമ് .
ന ദേവാ ന മുനീന്ദ്രാശ്ച നാസുരാഃ പിതരോ ന ച . .3 1 ..

- - -- - - - - - - - - -

19 വിസ്ത്രിതം - ക. . 20 ജാതഹേമേന - ക., ജാതരൂപേണ (?) . . 21 മുക്താമണിവിഭൂഷിതൈഃ (?) . 22 തത്പരം (?) . 23 മഹാദയഃ - ക. . 24 മരകതീ - ക. . 25 സ്പർശമാത്രത് സുഖാവഹാ (?) . 26 തുല്യാനി(?) . 27 നിബോധത - ക. . 28 വരാഹീ - ക. .

- - -- - - - - - - - - -

ന ചൈവാന്യേ സമർഥാഃ29 സ്യുർജ്ഞാതും തത്പുരമദ്ഭുതമ് .
അന്തർമനസി ബുദ്ധാ30 യേ സർവതോ ഭക്തിഭാവിതാഃ .
ശിവൈകമനസോ വ്യാസ തസ്മിന്മോദന്തി തേ നരാഃ31 ..32. .
തസ്യ മധ്യേ പുരേന്ദ്രസ്യ സൂര്യജ്വലനവർചസഃ .
മേരുശൃങ്ഗപ്രതീകാശോ ദിഗ്ഭദ്രസ്തപനപ്രഭഃ ..3 3 . .

പ്രാസാദോ ലക്ഷപാദസ്തു കാമഗഃ കനകാമയഃ .
അനിരീക്ഷ്യൈർമഹാരത്നൈഃ32 സമന്താത് പരിശോഭിതമ് .. 34..
വൈദൂര്യൈർവ്യോമസംകാശൈഃ സ്ഫാടികൈശ്ചന്ദ്രസപ്രഭൈഃ33 .
പ്രവാലൈരർകസംകാശൈരിന്ദ്രനീലമയൈഃ പരൈഃ34 . . 35 ..
ശശിരശ്മിപ്രകാശാഭിഃ ക്വചിദർകാംശുരൂപിഭിഃ .
ശോഭിതം തത്പതാകാഭിർവിരരാജ സുഖാനിലമ് . .3 6. .
സർവർതുകുസുമൈശ്ചിത്രൈരിച്ഛാരത്നഫലൈരപി .
ശുശുഭേ തത്പുരം കീർണം പാദപൈർഗിരിസന്നിഭൈഃ . .37. .
മഹീധ്രാണാം യഥാ മേരുസ്സർവേഷാം പ്രവരോ മഹാൻ .
തഥൈവ തത്പുരം രേജേ സർവലോകോപരി സ്ഥിതമ് . .38. .
തത്ര വിശ്വേശ്വരഃ സാക്ഷാന്മഹാഭൂതപതിർഹരഃ .
സദാസ്തേ സഹിതഃ പത്ന്യാ ഷഡ്വിംശഃ പരമേശ്വരഃ .. 39..
ലക്ഷ്മീർമേധാ ധൃതിശ്ചൈവ ഹ്രീഃ ശ്രീഃ കിർത്തിഃ സരസ്വതീ .
ഉമയാ സഹിതാസ്തത്ര മോദന്തേ ലോകമാതരഃ . .8.183.40 ..
ശിവഭാവർപിതാത്മാനോ യേ നരാ രുദ്രതത്പരാഃ .
യത്ര തത്ര മൃതാ വത്സ തേഷാം തത്രാസ്പദം സ്മൃതമ35 ..41 . .
യേ ച മാഹേശ്വരാ വ്യാസ തിഷ്ഠന്തേ ശങ്കരാലയേ .
മുനയഃ ശങ്കരം ഭക്താസ്താൻ ശൃണുഷ്വ സമാഹിതഃ ..42..
അഹം സനന്ദനശ്ചൈവ സനകഃ സസനാതനഃ .
ഋഭുർബ്രഹ്മാ സുരജ്യേഷ്ഠോ നരനാരായണാവപി . .43 . .
- - - -- - - - - - - - -
29 മഹേശസ്യ - ക. . 30 ശുദ്ധാ (?) . 31 നേതരാ (രേ)? . 32 അനിരീക്ഷൈർമഹാരത്നൈഃ - ക, . 33 ശ്ചേന്ദുസപ്രഭൈഃ ക. ഖ. . 34 പുരൈഃ - ക. . 35 ഇത പരം ഖണ്ഡിതം ക പുസ്തകേ .
- - - -- - - - - - - - -

- - - - - - ശിഷ്യഃ സിദ്ധഃ പഞ്ചശിഖസ്തഥാ .
മുനിർഹയശിരാ യശ്ച യജ്ഞവൽകാദയസ്തഥാ36 ..44..
ത്ര്യക്ഷാഃ ശങ്കരവർഷ്മാണഃ പരമൈശ്വര്യസംയുതാഃ .

തിഷ്ഠന്തീശ്വരമൂലസ്ഥാ ഗുണാതീതാ മുമുക്ഷവഃ . .45. .
ഉത്പന്നേ ജഗതോ നാശേ മഹാപ്രലയസംജ്ഞകേ .
ഈശ്വരം തേ സമാവിശ്യ പ്രാപ്നുവന്ത്യപവർഗികമ് ..46 ..
യൈശ്ച ദൃഷ്ടാനി വിപ്രേന്ദ്ര ശിവലിങ്ഗാനി താനി തു37 .
കേദാരോ മധ്യമശ്ചൈവ ഗിരീശശ്ച38 മഹാലയേ . .47. .
ചതുഃശൃങ്ഗേശ്വരോ ദേവഃ ശ്രീഗിരൗ ച മഹേശ്വരഃ .
കാരോഹണോ ച ദേവേശോ ഗങ്ഗാദ്വാരേ ച ശങ്കരഃ .
ഭദ്രേശശ്ച മഹാദേവഃ ശംകുകർണേശ്വരസ്തഥാ . .48..
മഹാകാലേശ്വരശ്ചൈവ ഗോകർണേ ച തഥാ ഹ്യുഭൗ .
അവിമുക്തേശ്വരശ്ചൈവ യാനി ചാന്യാനി ഭൂതലേ ..49..
തേപി യാന്തി മൃതാ വ്യാസ തത്പുരം39 ഗിരിജാപതേഃ .
യോഗഃ40 പാശുപതോ യശ്ച മയാ തേ പരികീർത്തിതഃ . . 8.183.50 ..
വ്രതം പാശുപതം പ്രാപ്യ സോപി തത്ര41 പ്രവർതതേ .
ഭക്തിര്യേഷാം ഭവേ നിത്യം കൃതാർഥാസ്തേ നരോത്തമാഃ . .51 . .
മൃതാഃ ശിവപുരേ വ്യാസ ത്ര്യക്ഷാഃ പട്ടിശപാണയഃ42 .
നന്ദീശസ്കന്ദസംകാശാ43 യോഗൈശ്വര്യബലാന്വിതാഃ ..52..
രുദ്രാ ഭവന്തി44 തേ വ്യാസ സദാ ശംകരപാർശ്വഗാഃ .
ഏഷ തേ കഥിതഃ സർവോ യോഗോ മാഹേശ്വരഃ പരഃ . .53 . .
സകലം നിഷ്കലം ചൈവ ജ്ഞാത്വൈവം പരമീശ്വരമ് .
സർവബന്ധവിനിർമുക്തഃ പരം45 മോക്ഷമവാപ്സ്യസി . .54..
- - - -- - - - - - - - -

36 യജ്ഞാവാൽകാദയസ്തഥാ - ഖ. . 37 നിഭാനി തു(?) . 38 ഗിരീശസ്യ - ഖ . 39 തത്പര - ഖ . 40 യോഗം - ഖ. . 41 തേഷു - ഖ. . 42 പട്ടശപാണയഃ - ഖ' . 43 നന്ദീശാഃ സ്കന്ദസംകാശാ - ഖ. . 44 ച്യവന്തി - ഖ, .

- - - -- - - - - - - - -

982

ഭവിഷ്യസി ച യോഗാത്മാ46 ജ്ഞാനസ്യാസ്യ പ്രഭാവതഃ .
ജഗാത്സ്ഥിതികരോ യോഗീ സ്മാർത്തധർമപ്രവർതകഃ ..55. .
ജ്ഞാനശക്ത്യാ സ്മൃ - - - ബ്രഹ്മാണ്ഡോദ്ഭകാരണേ47 .

സ്ഥിതിധർമനിബോധാർഥം പുരാണാനി48 കരിഷ്യസി ..56..
യജ്ഞധർമപ്രചാരാർഥ വേദം സ്വായമ്ഭുവസ്മൃതമ് .
വിജ്ഞാനാത് ത്വമനുസ്മൃത്യ ചതുർധാ വികരിഷ്യസി . .57..
മന്വന്തരമിദം49 കൃത്സ്നം വൈവസ്വതമനിന്ദിതമ് .
ലോകസ്ഥിതികരാ50 ധർമാ വേദസ്മൃതിപുരോഗമാഃ ..58. .
ത്വത്കൃതാഃ പ്രചരിഷ്യന്തി തീർഥകൃത് ത്വം ഭവിഷ്യസി .
ഭസ്മവ്രതം ച സംപ്രാപ്യ പശുപാശവിമോചനമ് . .59..
ശാംകരജ്ഞാനസംപന്ന51 ഈശ്വരേ ലയമാപ്സ്യസി52 .
ഏവമുക്തഃ സ വിപ്രേന്ദ്രോ ഹൃഷ്ടസർവതനൂരുഹഃ ..8.183.6 0 . .
ഉപസദ്യ മുനീന്ദ്രം തം ഭസ്മസംസ്കാരമാപ്തവാൻ .
തത്ക്ഷണാച്ചാസ്യ യോഗോസൗ പ്രാദുർഭൂതോ മഹാമുനേഃ . .61 . .
അഭിവാദ്യ ഗുരും വ്യാസോ ബ്രഹ്മസൂനും മഹൗജസമ് .
ശർവായതനവീക്ഷാർഥം വിചചാര മഹീതലേ . .62 . .
വായുരുവാച 53
ഏവം സനത്കുമാരസ്തു പൃഷ്ടോ വ്യാസേന ധീമതാ .
മുനീന്ദ്രഃ കഥയാമാസ പുരാണം സ്കന്ദസംഭവമ് .. 63 . .
സർവാഗമസമായുക്തം മന്വന്തരജഗത്സ്ഥിതിമ് .
ശിവയോഗോദ്ഭവം ധ്യാനം സർവജ്ഞാനാർണവം മഹത് ..64. .
തസ്മാദ്യൂയമപി ജ്ഞാത്വാ54 വ്രതം പാശുപതം ദ്വിജാഃ .
അഭ്യസ്യ ശാംകരം55 യോഗമീശ്വരേ ലയമാപ്നുത ..65 . .

- - - -- - - - - - - - -

46 യോഗാത് മാം - ഖ. . 47 ബ്രഹ്മാണ്ഡേ ഭവകാരണേ - ഖ. . 48 പുരാണാ (ണ) ഞ്ച - ഖ . 49 ..മിമം - ഖ. . 50 ലോകസ്ഥിതികരം - ഖ. . 51 ശങ്കരജ്ഞാസംപന്ന - ഖ. . 52 ലയമേഷ്യസി (?) . 53 സൂത ഉവാച (?) . 54 പ്രാപ്യ - ഖ. . 55 ശങ്കരം - ഖ .

- - - -- - - - - - - - -

ഇമമാഗമമന്വിഷ്യ വ്യാസോസൗ മുനിപുങ്ഗവഃ .
വേദാർഥസ്മൃതിസംബദ്ധാ56 വിദ്യാശ്ചകേ മഹാമുനിഃ . .66 ..
അതോ വിനിർഗതാ ധർമാ യോഗവിദ്യാസ്തഥൈവ ച .

പുരാണം പ്രഥമം പ്രാഹുരാദ്യം നന്ദീശ്വരോ57 ദ്വിജാഃ (?) ..67. .

- - - - - - ഖ്യാതോ യ ഇമം വേത്തി തത്ത്വതഃ .

ത്രിവർഗഃ പ്രാപ്യതേ തേന മുക്തിരേതേന ജായതേ . . 68 . .

ആയുഃ പ്രവർദ്ധതേനേന സർവമേതേന ലഭ്യതേ .

കൃത്സ്നസ്യ ജഗതോ വിപ്രാ ആദികർതാ യഥാ ഹരഃ . .69..

തഥാ സർവപുരാണാനാം പുരാണോയം പരഃ സ്മൃതഃ58 .

അധീതോ യൈരയം59 വിപ്രൈസ്തത്പ - - - - - - . .8.183.70 . .

.

- - - - - (ഷ്യ)സായുജ്യം ശൃണുയാദ്വിഭോഃ . .71 ..

സേവനാദ്യോഗസംസിദ്ധിം മോക്ഷം ച പരമം ലഭേത് .

ആദ്യം പുണ്യമുമാപതേ60ര്ദ്വിജവൃഷാഃ സ്തോത്രാനുവാദം പരം

ദേവ്യാശ്ചാപി മഹാപ്രഭാവകഥനം സർവാഗമൈരംന്വിതമ് .

സ്കന്ദസ്യോദ്ഭവവിക്രമൈ61 - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - പ്നുയുഃ . .72. .

നാഗേന്ദ്രൈരസുരേന്ദ്രയക്ഷവിബുധൈഃ സിദ്ധൈർദ്വിജേന്ദ്രൈരപി

ശമ്ഭാവർപിതസർവഭാവഹൃദയൈര്യൈരയം62 സേവിതഃ63 .

സർവേ തേ ജ്വലദർകവഹ്നിവപുഷസ്ത്ര്യക്ഷാഃ ശശാങ്കത്വിഷഃ

ദേവാസ്യാനുചരാ ബഭുർഗണവരാ - - - - - - - ..73 ..

- - - -- - - - - - - - -

56 വേദാർഥസ്മൃതിസമ്ബന്ധാ - ഖ. . 57 നന്ദീശ്വരം (?) . 58 പുരാണമിദമുത്തമമ് (?) . 59 ... രിയം - ഖ, . .രിദം (?) . 60 പുരാണഃ.. - ഖ. . 61... വിക്രമേ - ഖ . 62.. രിദം (?) . 63 സേവിതം (?) .

- - - -- - - - - - - - -

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_8_(അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/19&oldid=66380"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്